

Česká školní inspekce

Pražský inspektorát

INSPEKČNÍ ZPRÁVA

Základní škola, Praha 9, Litvínovská 600

Litvínovská 600, 190 00 Praha 9

Identifikátor školy: 600 040 542

Termín konání inspekce: 23. – 25. únor, 27. únor a 1. březen 2004

Čj.:	01 0098/04-5153
Signatura:	ka9zx120

PŘEDMĚT INSPEKČNÍ ČINNOSTI

Předmětem inspekční činnosti bylo zjištění a zhodnocení:

- ❖ personálních podmínek vzdělávací a výchovné činnosti v základní škole vzhledem ke schváleným učebním dokumentům ve sledovaném výběru předmětů a výchovně-vzdělávací činnosti ve školní družině ve školním roce 2003/2004
- ❖ materiálně-technických podmínek vzdělávací a výchovné činnosti v základní škole vzhledem ke schváleným učebním dokumentům ve sledovaném výběru předmětů a výchovně-vzdělávací činnosti ve školní družině ve školním roce 2003/2004
- ❖ hodnocení průběhu a výsledků vzdělávání a výchovy vzhledem ke schváleným učebním dokumentům ve sledovaném výběru předmětů z jazykové, společenskovední, přírodovědné a výchovné složky vzdělávání ve školním roce 2003/2004 s přihlédnutím ke školnímu roku 2002/2003
- ❖ průběhu a výsledků výchovně-vzdělávací činnosti ve školní družině

CHARAKTERISTIKA ŠKOLY

Zřizovatelem školy je Městská část Praha 9 (Sokolovská 324, 190 00 Praha 9). Příslušným orgánem státní správy je Magistrát hlavního města Prahy, odbor školství (Učňovská 1/100, 190 00 Praha 9).

Základní škola je příspěvkovou organizací, sdružuje školní družinu a školní jídelnu. Dle zahajovacích výkazů nejsou maximální povolené kapacity uvedené v Rozhodnutí o zařazení do sítě škol, předškolních zařízení a školských zařízení překračovány.

Škola realizuje vzdělávací program *Základní škola*. V 18 třídách probíhá vzdělávání podle učebního plánu čj. 16 847/96-2, ve dvou třídách podle učebního plánu čj. 16 333/96-22-21 pro třídy s rozšířeným vyučováním jazyků (po jedné v 6. a 7. ročníku) a v jedné třídě 6. ročníku podle učebního plánu čj. 16 845/2001-22 pro třídy s rozšířeným vyučováním informatiky a výpočetní techniky. V letošním školním roce má dle stavu k 30. září celkem 21 tříd se 448 žáky, z toho je 5 tříd specializovaných pro žáky se specifickými vývojovými poruchami učení (SVPU). Ve školní družině jsou ve 3 odděleních 72 žáci.

HODNOCENÍ PERSONÁLNÍCH PODMÍNEK VZDĚLÁVACÍ A VÝCHOVNÉ ČINNOSTI VZHLEDEM KE SCHVÁLENÝM UČEBNÍM DOKUMENTŮM

Ve škole působí celkem 34 pedagogičtí pracovníci včetně vedení školy a vychovatelek. Při inspekci byla výuka sledována téměř ve všech předmětech, výjimkou byly pouze dva předměty výchovného zaměření, informatika a předměty volitelné.

V deseti třídách na 1. stupni splňuje 8 třídních učitelů podmínky odborné a pedagogické způsobilosti (dále OPZ), další mají jinou vysokoškolskou pedagogickou kvalifikaci. Kromě nich vyučují na 1. stupni také další pedagogové, kteří mají úvazek hlavně na 2. stupni (např. anglický jazyk, hudební výchovu) a speciální pedagožka. Ta zabezpečuje podstatnou část výuky v jedné z třetích tříd, která je specializovanou pro žáky se SVPU (třídní učitel zde má menší než poloviční úvazek). Na 2. stupni realizují ve značné míře sledované vzdělávání pedagogové s odpovídající plnou či pedagogickou způsobilostí, pouze ojediněle nevyučuje daný předmět nikdo s plnou kvalifikací (např. zeměpis).

Učitelství je poměrně stabilizovaný, se značným počtem starších pedagogů, zastoupení jsou ale v nezanedbatelné míře i mladší. Rozhodující vliv na kvalitu výuky mají obvykle osobnostní dispozice vyučujících a jejich zkušenosti, volba a realizace vyučovacích metod i forem, schopnost účinně komunikovat se žáky a stimulovat je k aktivní účasti ve výuce. Absence OPZ, případně odborné způsobilosti (OZ), ovlivňuje částečně kvalitu vzdělávání.

Při stanovení úvazků jednotlivých učitelů na 1. i 2. stupni se vedení školy snaží využívat s různou mírou úspěšnosti daných možností (patrné rezervy jsou např. ve výuce cizích jazyků, dějepisu, občanské výchovy).

Ve škole působí dvě výchovné poradkyně, činnosti mají účelně rozdělené – pro 1. stupeň (speciální pedagožka) a pro 2. stupeň. Obě splňují kvalifikační předpoklady, jsou dostatečně erudované, zkušené, mají dlouholetou pedagogickou praxi.

Výchovně-vzdělávací činnost ve školní družině (ŠD) zajišťují 3 vychovatelky, z nichž jedna splňuje podmínky OPZ, další je kvalifikovaná odborně a jedna podmínky OPZ nespĺňuje. Kvalitu činnosti to neovlivňuje. Vychovatelky jsou přiměřeně náročné, s velkou mírou entuziasmu, kladou důraz na vzájemné vztahy mezi dětmi a slušné chování k dospělým. To vše spoluvytváří příznivé klima.

Ředitelka školy je ve funkci od června 2001. Celkové organizační zajištění činnosti a provozu školy vychází z funkčního *organizačního řádu*, který určuje odpovědnosti jednotlivých pracovníků a vytváří vhodné podmínky k řízení školy. Jeho součástí je *organizační struktura*, která kompetence jednoznačně vymezuje. Na organizační řád navazují četné interní dokumenty, které souvisejí s provozem školy (např. provozní řády učeben, pracovní náplně pracovníků, přidělení funkcí). Hlavní cíle školy ve školním roce deklaruje stručný roční plán (není časově strukturovaný), na který navazují aktuální týdenní plány.

Tvorba a kontrola tematických plánů je prováděna většinou prostřednictvím *metodických orgánů*, ty jsou na 1. stupni ustaveny pro jednotlivé ročníky, předmětové komise na 2. stupni jsou ustaveny pro většinu předmětů. Jejich případná absence má částečně negativní vliv na metodickou práci (např. praktické činnosti). Plány jsou obvykle konkrétní, obsahují časové rozvržení. Další činnost metodických orgánů je často zaměřena hlavně na záležitosti organizačního charakteru. Výjimky se týkají českého jazyka a matematiky, kde vyučující společně připravují písemné práce, analyzují jejich výsledky a prokazatelně spolupracují i v dalších oblastech. Ze zápisů schůzek metodických orgánů je málokdy zřejmá metodická spolupráce jednotlivých učitelů, která by se týkala např. užívaných vyučovacích metod a forem nebo mezipředmětových vztahů. Rezerva je někdy i v účinné spolupráci v souvislosti s častějším využíváním pomůcek a didaktické techniky. Spolupráce vedení školy s metodickými orgány není zatím dost systematická.

Záznamy z jednání *pedagogické rady* se týkají především hodnocením prospěchu a chování žáků, menší pozornost je věnována záležitostem koncepčním a metodickým. Chybí závěry, stanovení termínů plnění i zodpovědnosti a následná kontrola. Porovnáním současné klasifikace s předchozími roky bylo zjištěno, že někteří žáci byli hodnoceni v jednom roce v pololetí i na konci školního roku stupněm *výborný* a v roce následujícím stupněm *dostatečný*, a to týž učitelem z téhož předmětu. Z tohoto necitlivého způsobu klasifikace nevyvodila škola žádné závěry. Organizační a provozní záležitosti jsou předmětem provozních porad (cca jednou měsíčně).

Přenos informací směrem k zaměstnancům je zajišťován obvyklým způsobem při pedagogických a provozních poradách, prostřednictvím metodických orgánů nebo členů rozšířeného vedení školy, aktuálními týdenními plány zveřejňovanými na nástěnkách, případně školním rozhlasem. Jak vyplývá zejména z interní dokumentace školy, mají všichni pracovníci potřebné informace v úplnosti a včas.

Řízení výchovně-vzdělávacího procesu je založeno na demokratických principech, na vzájemné důvěře a spolupráci. Jako celek má ale dílčí rezervy (viz kapitola *Vzdělávací program*). Nekvalifikovaní a začínající pedagogové mají stanoveny uvádějící učitele, jejich spolupráce je ale často málo efektivní. Ředitelka má zpracovaný konkrétní plán kontrolní činnosti. Četnost hospitační činnosti ředitelky i její zástupkyně je úměrná velikosti školy. Při rozbořech společných hospitací s inspekcí projevily znalost práce jednotlivých pedagogů, pozitivně je motivovaly a hodnotily jejich činnost kompetentně.

Další vzdělávání pedagogických pracovníků je podřízeno aktuálním zájmům školy s přihlédnutím k osobnímu zaměření jednotlivých pedagogů. Značná pozornost byla dosud věnována tzv. informační gramotnosti, práci s dětmi se SVPU. Letos jsou mimo jiné v plánu vzdělávání také oblasti možností speciálně-pedagogických vyšetření a aktivizujících metod.

Vedení školy motivuje pracovníky prostřednictvím přiznávaných osobních příplatků. Zvolená kritéria jsou vhodná, všichni jsou s nimi prokazatelně seznámeni. K pravidelnému hodnocení práce, případně k sebehodnocení však zatím nedochází.

Personální podmínky jsou celkově dobré.

HODNOCENÍ MATERIÁLNĚ-TECHNICKÝCH PODMÍNEK VZDĚLÁVACÍ A VÝCHOVNÉ ČINNOSTI VZHLEDEM KE SCHVÁLENÝM UČEBNÍM DOKUMENTŮM

Areál základní školy je umístěn v klidné části sídliště na Proseku. V roce 2001 došlo rozsáhlými rekonstrukčními úpravami ke změně dispozičního řešení budov, nevyužívané prostory byly účelně přebudovány. Tím se zvětšil prostor pro školní družinu a vznikly 3 nové učebny. Část budovy pak byla pronajata Střední soukromé škole výpočetní techniky. V roce 2002 proběhla částečná rekonstrukce sociálního zařízení a z grantu MHMP vznikl v prostoru školní zahrady nový sportovní areál s umělým povrchem, ve kterém je multifunkční hřiště, běžecké dráhy, diskařský a dálkařský sektor, hřiště a hrací koutek školní družiny. Prostory slouží také pro sportování žáků i veřejnosti v mimoškolní době včetně víkendů a prázdnin. V rámci projektu MŠMT *Internet do škol* škola získala vybavení jedné počítačové pracovny, druhá je vybavena počítači střední školy. Z grantů MČ Praha 9 bylo rozšířeno vybavení školní knihovny a keramické dílny. V roce 2003 získala škola od AV MEDIA mezinárodní grant *Dotyková tabule SMART Board s projektorem* pro reedukaci a kompenzaci vývojových poruch učení u žáků se SVPU mladšího věku.

Vzhledem k počtu dětí a realizovaným aktivitám škola disponuje dostatkem místností. Má celkem 26 učeben a 2 tělocvičny. Z odborných učeben je kromě počítačových plně funkční pouze pracovna hudební výchovy. V počítačových pracovnách je vyučován hlavně předmět praktické činnosti. Jedna je vybavena 20 žákovskými a 1 učitelským počítačem s procesory Pentium, vhodnými textovými editory, grafikou a internetem, encyklopedií Diderot a Lexikonem 2000. K dispozici a využívány jsou výukové programy pouze pro některé předměty (např. pro český jazyk včetně programů pro žáky se SVPU, přírodopis, dějepis). Druhá je vybavena 9 žákovskými a 1 učitelským počítačem. Nově budovaná odborná učebna přírodopisu a chemie není vzhledem k omezeným finančním prostředkům dokončena (chybí např. rozvody vody i plynu a demonstrační stůl), nová pracovna fyziky (umístěná vedle kabinetu) je pro žáky málo prostorná, nejsou v ní rozvody a vhodný prostor pro demonstrace. Některé hodiny českého jazyka se realizují v nově vybudované žákovské knihovně. Dílčí rozvrhy hodin obsazení učeben dokládají jejich efektivní využívání.

Vyučování probíhá většinou v kmenových třídách, které mají přiměřenou velikost s tradičním uspořádáním převážně novějšího nábytku. K výzdobě jsou, zejména na 1. stupni, vhodné

užity práce žáků a různé didaktické podněty (mapy, tabulky apod.). V některých učebnách je k dispozici audio či video technika.

Školní chodby jsou prostorné, čisté a vkusně vyzdobené. Učitelé mají pracovní zázemí ve sborovně a v kabinetech. Pro uložení pomůcek slouží i další malé místnosti.

Vybavení pomůckami pro 1. stupeň je pro některé předměty standardní, ale pro přírodovědné a společenskovední je minimální. Vyučující proto částečně využívají sbírky 2. stupně. Vybavení jednotlivých kabinetních sbírek pro 2. stupeň má však rozdílnou úroveň. Pro jazykové a společenskovední předměty je převážně běžné (jazykové příručky, slovníky, publikace a knihy s rozšiřujícím učivem, atp.), v potřebném množství a kvalitě ale nejsou atlasy a nástěnné tabule. Málo názorných pomůcek je zejména k výuce zeměpisu, pro chemii není dostatek spotřebního laboratorního materiálu. K výuce matematiky a fyziky má škola potřebné pomůcky, např. demonstračních má spíše nadstandardní množství. Přírodopisný kabinet je velmi dobře vybaven přírodninami, mikroskopy i anatomickými modely. Pro hudební výchovu je k dispozici mnoho funkčních pomůcek, na 2. stupni ale není úplný orffovský instrumentář a na 1. stupni chybí kvalitní přenosný klávesový nástroj.

Žáci užívají schválené učebnice (většinou v souvislých řadách), často doplněné navazujícími pracovními sešity.

Vedení školy při své kontrolní činnosti sleduje využívání materiálních zdrojů pouze namátkově při hospitacích, při rozbořech hodnotí účelnost užitých pomůcek. Plánování v oblasti zlepšování materiálně-technické vybavenosti je součástí koncepční práce.

Pro specializované třídy a integrované žáky se SVPU jsou k dispozici a často používány speciální pomůcky (např. bzučáky, čtecí okénka), speciální učebnice a texty i vhodný výukový software. Řadu pomůcek i dalších materiálů připravují žákům i učitelky. Velmi účinné je využívání multifunkční tabule s kopírkou, která je umístěna ve specializované třídě 3. ročníku.

Prostory školní družiny jsou umístěny v boční části rozlehlého areálu školy. Žáci vcházejí samostatným vchodem, ukládají si věci ve dvou menších šatnách v přízemí. Tři herny, společná hala, kabinet vychovatelek a sociální zařízení se nacházejí v patře. Omezeně jsou využívány obě tělocvičny školy.

Světlé herny jsou zařízené starším, ale funkčním a účelně rozmístěným žákovským nábytkem. K ukládání knih, hraček, stavebnic a dalších pomůcek účelně slouží knihovny a skříňky. Části místností vhodně pokrývají nové koberce. Pestrá výzdoba obrazy a žákovskými pracemi zvyšuje podnětnost prostředí.

Každé oddělení disponuje přehrávačem CD, různou literaturou, časopisy, potřebami pro výtvarné práce a sportovním náčiním. Televizor a video jsou umístěny v hale. Inventář pomůcek není rozsáhlý. Část materiálu ke spotřebě při rukodělných pracích si děti donášejí samy, eventuálně ho zajišťují vychovatelky.

Materiálně-technické podmínky vzdělávací a výchovné činnosti jsou dobré.

HODNOCENÍ PRŮBĚHU A VÝSLEDKŮ VZDĚLÁVÁNÍ A VÝCHOVY

Vzdělávací program

Škola realizuje vzdělávací program *Základní škola*. Kromě učebního plánu čj. 16 847/96-2 využívá ve dvou třídách učební plán čj. 16 333/96-22-21 pro *třídy s rozšířeným vyučováním jazyků* a v jedné třídě 6. ročníku učební plán čj. 16 845/2001-22 pro *třídy s rozšířeným vyučováním informatiky a výpočetní techniky*. Týdenní časové dotace ve sledovaných

předmětech převážně korespondují s učebními plány. Negativem je chybné sestavení celkového učebního plánu v letošním i loňském školním roce pro žáky 6. ročníku ve třídě s rozšířeným vyučováním jazyků, kde nebyl zařazen povinný předmět fyzika. Zároveň třídy současného 9. ročníku nesplňují za období 6. – 9. ročníku stanovenou minimální dotaci v předmětu výtvarná výchova – ta činí místo 6 hodin pouze 5.

Vzhledem ke své velikosti organizuje škola poměrně značný počet zájmových kroužků. Žáci v nich mohou rozvíjet rukodělné dovednosti, sportovat, pracovat s počítači.. Základy cizího jazyka získávají v kroužku angličtiny, připravit se na zkoušky z matematiky mohou v matematickém kroužku. Významná je také činnost kroužku cvičení z českého jazyka, který je určen žákům se SVPU.

Sledované vyučování sice ve značné míře respektovalo platné osnovy včetně návaznosti na učivo minulého školního roku, avšak ve třídě s rozšířeným vyučováním informatiky a výpočetní techniky nebyla v 1. pololetí letošního školního roku ve všech hodinách předmětu praktické činnosti výuka vedena v souladu s osnovami. Nebylo použito žádné alternativy, kterou osnovy stanovují, byla probírána témata volitelného předmětu výtvarné techniky.

Rozvrh hodin a reálná výuka jsou v souladu s výše uvedenými učebními plány.

Povinná dokumentace (třídní knihy, třídní výkazy, katalogové listy) je vedena třídními učiteli zodpovědně. Drobné formální nedostatky byly odstraněny v průběhu inspekce. Údaje na kontrolovaných vysvědčeních souhlasí se záznamy v katalogových listech.

Individuální vzdělávací plány pro žáky se SVPU jsou kvalitně vypracované, plně funkční. Respektují závěry psychologických a pedagogických vyšetření. Rodiče, třídní učitelé i příslušní vyučující jsou s nimi seznámeni a přizpůsobují formy práce vůči těmto dětem

Vyučování částečně není v souladu s učebními dokumenty zvoleného vzdělávacího programu.

Kontrola naplňování učebních plánů a osnov není z vnitřní dokumentace vedení školy zcela zřejmá. Ředitelka svojí snahou o podporu mezilidských vztahů, založených na vzájemné důvěře, opomíjí někdy význam kontroly v rámci stanovených kompetencí i sebekontroly.

Kontrolní činnost je málo účinná.

Rozvrh hodin se měnil v průběhu školního roku vícekrát. Současná varianta splňuje nejlépe psychohygienické požadavky, i když i nyní dochází k řazení předmětů s dvouhodinovou dotací do dnů bezprostředně za sebou. Dva noví žáci letošního 7. ročníku ale neměli možnost se z rozvrhových důvodů účastnit výuky předmětu rodinná výchova (současně probíhalo jejich vyučování německému jazyku s jinou třídou). Z rodinné výchovy byli přesto klasifikováni.

Školní řád obsahuje v devíti podrobněji rozpracovaných částech ustanovení ve smyslu vyhlášky o základní škole. Jednotlivé body vycházejí z praktického školního života a zohledňují širokou škálu jeho eventualit.

Škola poskytuje *informace* v souladu s platnou legislativou. Rodiče jsou o průběhu a výsledcích vzdělávání žáků informováni standardním způsobem; zejména při třídních schůzkách, konzultačních hodinách a prostřednictvím žákovských knížek. Frekvence známek, v nich uvedená, odpovídá aktuálnímu období školního roku (výjimkou je někdy malý počet známek v předmětech výchovného charakteru). Kromě toho se vedení školy pravidelně schází se zástupci rodičů z jednotlivých tříd a spolupracuje s Radou školy. Žákům i rodičům jsou určeny informační vývěsky a nástěnky. Velmi dobrou vypovídací hodnotu má výroční zpráva o činnosti školy.

Organizace výchovně-vzdělávacího procesu má ve své funkčnosti dílčí rezervy.

Výchovné poradenství zajišťují dvě výchovné poradkyně. Jejich činnosti vycházejí z jednotlivých ročních plánů, které operativně doplňují. Speciální pedagožka se věnuje žákům se SVPU na 1. stupni. Zaměřuje se na práci s těmito žáky ve specializovaných třídách, i těmi, kteří jsou integrováni do běžných tříd. Uplatňuje různé varianty, např. někdy s nimi pracuje v rámci jejich rozvrhu v českém jazyku ve speciální učebně vybavené potřebnými pomůckami. Současně vede školní poradnu pro metodické vedení rodičů žáků se SVPU a pro úpravu výslovnosti. Dochází sem také jedenkrát týdně děti s odkladem školní docházky. Výchovná poradkyně pro 2. stupeň navazuje ve své práci na 1. stupeň. Velmi dobře funguje spolupráce s Obvodní pedagogicko-psychologickou poradnou Prahy 9 a s určenou školní psycholožkou. Volba povolání je zapracována do jednotlivých předmětů od 7. ročníku počínaje. Žáci devátých ročníků se pravidelně zúčastňují besed o volbě povolání na Úřadu práce. Vhodnou a vkusnou nástěnkou jsou žáci průběžně seznamováni s aktualitami při volbě povolání. Primární prevence sociálně-patologických jevů je zabezpečena vypracovaným minimálním preventivním programem, který je konkrétní a mimo jiné obsahuje soubor besed se zástupci různých institucí (např. Triangl, Městská policie).

Výchovné poradenství přispívá výrazně ke zlepšení výchovně-vzdělávacího procesu.

Průběh a výsledky vzdělávání a výchovy v českém jazyku

Příprava vyučujících odpovídala vzdělávacím cílům a učivo navazovalo na předcházející. Dlouhodobé plánování vychází z osnov, je promyšlené, sleduje specifické výchovně-vzdělávací cíle předmětu, zahrnuje mezipředmětové vztahy, hodnocení a klasifikaci. Časově tematické plány mají velmi dobrou úroveň. Sledované vyučování respektovalo individuální vzdělávací potřeby žáků se SVPU.

Všechny učitelky (s výjimkou jedné na 1. stupni) splňují podmínky OPZ, což pozitivně ovlivnilo věcnou správnost a celkově i velmi dobrý průběh sledovaných hodin. Jednotlivě se lišily ve stylu a některých metodách práce. Předávané poznatky byly srozumitelné a systematicky strukturované.

Kmenové třídy, kde nejčastěji výuka probíhá, splňují psychohygienické požadavky vzhledem k charakteru výuky. Jedna sledovaná hodina byla realizována v žákovské knihovně, což bylo vzhledem k tématu podnětné a motivující. Při výuce měli žáci k dispozici učebnice, nakopírované texty na doplňování, někdy i nástěnné tabule či vlastnoručně vyrobené názorné pomůcky, v několika hodinách pracovali s Pravidly českého pravopisu, pracovními sešity a čítankou pro dyslektiky, v nižších třídách využívali i čtecího okénka.

V převažující frontální výuce se střídaly – řízený rozhovor při opakování učiva, písemné procvičování a práce se cvičeními v učebnici. Žáci běžně pracovali i ve skupinách a samostatně. Učitelky se úměrně věnovaly žákům se SVPU, měly pro ně často připraveny odlišné úkoly. Převládá jejich verbální projev ve snaze vše ozřejmit a vysvětlit, aktivita žáků byla přesto na dobré úrovni. V hodině literatury interpretovali žáci text, úspěšně vyhledávali a porovnávali básnické prostředky. Tempo bylo přiměřené, struktura hodin podporovala i relaxační momenty, hlavně na 1. stupni a ve specializovaných třídách, i didaktické a soutěživé hry. Úroveň kontrolovaných sešitů je dobrá, domácí úkoly jsou zadávány pravidelně.

Motivace vycházela především z obsahu učiva a vlastního zájmu žáků dané úkoly dobře zvládnout. Podpořily je také aktivizující metody a formy výuky. Neustálé povzbuzování, chválení žáků učitelkami vedlo k jejich aktivitě a někdy i sebereflexi.

Z průběhu hodin i z reakcí žáků vyplynula příznivá atmosféra. Menší pozornost věnovaly učitelky rozvoji jejich širších komunikativních dovedností. Stanovená pravidla chování a

komunikace žáci většinou respektují, některé učitelky mají u nich přirozenou autoritu, jiné spoléhají na autoritu spíše formální.

V mnoha sledovaných hodinách převládalo spíše slovní hodnocení učitelkou než známkou. Pokud byl žák klasifikován, byla známka oznámena a zdůvodněna. Někdy chybělo motivační hodnocení. Počet známek v žákovských knížkách je dostatečný jak z písemných, tak i ústních projevů.

Průběh a výsledky vzdělávání v českém jazyku jsou velmi dobré.

Průběh a výsledky vzdělávání a výchovy v anglickém jazyku

Celoroční i aktuální plánování výuky je promyšlené a efektivní. Sleduje specifika předmětu. Stanovené cíle odpovídaly aktuálnímu stavu jednotlivých tříd, bylo patrné zohledňování žáků se SVPU (např. 7. ročník), učivo navazovalo na předcházející témata.

Výuku zajišťuje pět učitelek. Tři působí na obou stupních, dvě na druhém stupni školy. Pouze jedna z nich má odpovídající OPZ, což mělo na kvalitu části vyučování zásadní negativní vliv. Vyučující se individuálně lišily ve stylu a metodách práce i v pojetí předmětu. Učivo interpretovaly až na malé výjimky odborně správně.

Výuka probíhala v kmenových učebnách. Ve výuce se účelně využívaly učebnice, sešity, materiály připravené učitelkami k procvičování učiva a mapy. Též se uplatnily záznamy řeči rodilých mluvčích, obvykle ve vztahu ke cvičením v učebnici. Jejich potenciál ale nebyl zčásti využit. Vzhledem k tematickému zaměření některých hodin chybělo účinnější využití slovníků, dalších zdrojů informací a názornosti. Učební prostory byly upravené, ale minimálně obsahovaly výukové podněty. Pouze jedna třída byla v tomto ohledu příkladná.

Část vyučování na obou stupních byla efektivní. Učitelky vhodně uspořádaly činnosti, bezproblémově je řídily a poskytovaly žákům dostatek prostoru k seberealizaci. Obsah a rozsah učiva, metody práce a tempo výuky diferencovaly s ohledem na jejich různé možnosti a potřeby. Samostatné procvičování učiva střídalo skupinové vypracovávání úkolů. Okrajově se uplatnil řízený rozhovor. Výsledky učení se vždy prezentovaly, byla patrná účinná práce s chybou. Děti měly většinou velmi dobré jazykové znalosti, dokázaly je využít ke sluchové analýze textů, v komunikativních situacích, při zápisech učiva i ve čtení. Byly aktivní, problémy přiměřeně svým možnostem úspěšně řešily.

Naopak v několika jazykových skupinách převládala pasivita žáků. Mezi realizovanými činnostmi někdy chyběly smysluplné vazby. Výjimečně se měnila i organizace hodiny, obsah zaměstnání a improvizovalo se, protože žáci nevypracovali např. důležitý domácí úkol. Ve výuce dominoval řízený rozhovor, méně se uplatnila samostatná práce žáků, minimálně kooperativní techniky a to ne vždy účinně. Učitelky vedly vyučování převážně v českém jazyce, žáci ho využívali také.

Některé učitelky přistupovaly k účinné motivaci již v úvodu hodin a také průběžně dokázaly prohlubovat zájem dětí o výuku volbou zajímavých činností, zařazováním podnětných mezipředmětových souvislostí, okrajově názorností. Často žáky chválily, povzbuzovaly a také klasifikace vhodně plnila motivační úlohu. Jiné pedagožky motivaci podcenily. Nedokázaly využít možností probíraného tématu, nezařazovaly aktivizující metody ani formy práce. Využívaly pouze pozitivní slovní ohodnocení pokroku jednotlivých dětí.

V některých hodinách byly systematicky rozvíjeny komunikativní dovednosti. Děti seznamovaly spolužáky s výsledky vypracovaných úkolů, se zájmem se zapojovaly do diskuse k referátu, uplatňovaly svoje znalosti v dialogu i vyprávění, dokázaly vystihnout hlavní myšlenky učebního textu a na podnět učitelky je zdařile prezentovaly. V jiných hodinách měli žáci omezenější možnost souvisleji se vyjadřovat v anglickém jazyce.

Bylo zřejmé, že většina učitelek přihlíží k aktuálním možnostem žáků při jejich hodnocení. Kontrolou žákovských písemností se zjistilo, že obsahují probranou a procvičenou látku, chyby byly řádně vyznačeny. Stanovená známka odpovídala počtu a charakteru nedostatků, kritéria hodnocení byla předem stanovená. Ústní zkoušení bylo v hodinách zaznamenáno okrajově. Znalosti a dovednosti byly poměrně objektivně hodnoceny. V žákovských knížkách někdy převažuje klasifikace znalosti jazykových prostředků (slovní zásoba, gramatika atp.) nad hodnocením některých dovedností, zejména řečových.

Průběh a výsledky vzdělávání a výchovy v anglickém jazyku jsou dobré.

Průběh a výsledky vzdělávání a výchovy v německém jazyku

Německý jazyk je vyučován v běžných třídách čtvrtým rokem, letos od 4. do 7. ročníku. Žáci volili mezi ním a angličtinou. Podle *Učebního plánu základní školy pro třídy s rozšířeným vyučováním jazyků* je vyučován jako druhý cizí jazyk letos vždy v jedné třídě 6. a 7. ročníku. Roční tematické plány jsou přehledně vypracované a zaznamenávají časové řazení učiva s využitím lekcí jedné učebnicové řady, která je doplněna pracovními sešity. Příprava na jednotlivé hodiny je zodpovědná, podložená pedagogickou zkušeností, obsahem učebnic a velmi dobře reflektuje přiměřenost cílů výuky vzhledem k aktuálním znalostem žáků.

Obě učitelky německého jazyka jsou zkušené pedagožky se zájmem o tento předmět, i když jim chybí OZ, což je v užití jazyka patrné. Jedna z nich absolvovala v Pedagogickém centru Praha několik vzdělávacích kurzů pro učitele němčiny.

Výuka probíhá v kmenových třídách se standardním uspořádáním lavic. Při skupinové práci si žáci někdy přisedali nebo se pohybovali po učebně. Z audiovizuální techniky byl využit magnetofon a nahrávky korespondující s učebnicemi. Reálie si připravovaly učitelky vlastní a vhodně je využívaly. Slovníky jsou v inventáři, ale jejich užití bylo nečetné.

Při realizaci výuky byla viditelná snaha většiny žáků uspět. Výběr, sled a množství informací při výuce jazyka vycházely ze znalostí vyučujících a ty se zaměřovaly na základní znalosti žáků. Snaha rychle zvládat zadané úkoly vedla někdy k překotnosti a potlačovala možnost volby osobního tempa. Komunikace byla vedená mezi pedagogem a žákem někdy zbytečně česky. Členění hodin a střídání činností bylo zpravidla podnětné a udržovalo pozornost žáků. Jazyková úroveň žáků je průměrná, používají však jazyk spontánně a bez ostychu. Ve výslovnosti a aplikaci probraných gramatických jevů jsou drobné chyby a nepřesnosti, někdy ponechané bez opravy. Systém záznamů v upravených žákovských sešitech je věkově přiměřený. Problematikou ortografické reformy se výuka nezabývala.

Atmosféra sledované výuky se vyznačovala klidem a převažující soustředěností. Žáci znali a akceptovali stanovená pravidla komunikace, i když se na ní nepodíleli všichni ve stejné míře a intenzitě.

Klasifikace je četná, pravidelná a postihuje vyváženě písemný, čtený i mluvený projev. Snaha po pozitivním a motivačním vyznění známek však vede k minimalizaci nároků a výslednému nadhodnocení znalostí. U žáků s dvěma cizími jazyky je na vysvědčení častý rozdíl dvou až tří klasifikačních stupňů mezi němčinou a angličtinou.

Průběh a výsledky vzdělávání a výchovy v německém jazyku jsou dobré.

Průběh a výsledky vzdělávání a výchovy v předmětech matematika a fyzika

Převážně reálné výukové cíle byly průběžně konkretizovány, pouze ojediněle neodpovídaly aktuálnímu stavu třídy. Probírané učivo navazovalo vždy na předcházející. Aktuální příprava vyučujících byla svědomitá. Dílčí nedostatky jsou v dlouhodobém plánování matematiky, kdy tematické celky aritmetiky (algebry) a geometrie nejsou optimálně střídány.

Matematiku vyučuje na 1. stupni devět učitelek s plnou kvalifikací, na 2. stupni pět pedagogů, z nichž tři učí i fyziku (jedna učitelka byla v době inspekce v pracovní neschopnosti). Jeden učitel nesplňuje podmínky OPZ k výuce sledovaných předmětů. V jeho práci byly patrné dílčí nedostatky, které se týkaly drobných věcných chyb a odrážely menší zkušenosti v oblasti komunikování se žáky.

Vyučování probíhalo obvykle v kmenových třídách, které většinou neobsahovaly přímé podněty k výuce. Jednu hodinu fyziky realizovala vyučující v nově budované polo odborné učebně, která i při uspořádání žakovských lavic vzhledem ke skupinové práci, byla prostorově málo vhodná. Kromě standardních pomůcek bylo někdy vhodně využito i dalších, a to zejména ve 3. třídě pro žáky se SVPU (četné alternativní materiály) a při fyzice, kde měli žáci k dispozici značné množství pomůcek k určení rozměrů (např. kvádry, špejle, posuvné měřítko). K možnému zefektivnění výuky nebyla využívána didaktická technika.

Frontální výuka byla občas kombinovaná s prací ve skupinách nebo dvojicích, což obvykle umožnilo zvýšit aktivitu žáků. Pouze výjimečně nebyl vyučovací čas vhodně rozvržen a užitá forma byla stereotypní. Náznost výuky byla na 1. stupni podpořena připravenými záznamy na tabuli. Vyučující zařazovali různé metody včetně samostatného řešení úloh v matematice i fyzice, diskutovali se žáky při hledání alternativ, málokdy ale kladli žákům problémové otázky. Při skupinové práci bylo někdy patrné, že žáci jsou na tuto formu zvyklí, dokázali týmově pracovat. Podnětné bylo také kladení otázek vybraným žákem, který ostatní vyvolával a ti většinou správně odpovídali. Tuto aktivitu ale občas narušovala svými připomínkami vyučující.

Úvodní motivace byla pouze výjimečně omezena na popis průběhu hodiny a zřetelně formulovaný cíl, častěji bylo využito účelného opakování pojmů, někdy formou rozvíčky nebo soutěže. Další motivační a aktivizující prvky zařazovali vyučující v průběhu vyučování. S různou mírou úspěšnosti navazovali na již získané vědomosti a zkušenosti žáků z praxe, mezipředmětové souvislosti se však objevily ojediněle. Pedagogové užívali v různé míře pochvalné výroky, které žáky obvykle motivovaly ke zvýšení jejich aktivity, klasifikační hodnocení za práci v hodině bylo zařazeno zřídka. V závěru jednotlivých hodin bylo často zařazeno shrnutí, jejich celkové zhodnocení bylo většinou konkrétní.

Při vyučování panovala obvykle příznivá pracovní atmosféra, která vhodně navozovala možnosti výchovy ke vzájemné toleranci. Většina žáků byla převážně schopna komunikovat s využitím správné odborné terminologie a účelně užívat specifické zápisy. S různou mírou úspěšnosti se je pedagogové snažili podněcovat k vyjádření jejich názorů.

Žáci byli občas vedeni k sebereflexi, ale málokdy ke vzájemnému hodnocení. Jejich individuální schopnosti byly převážně respektovány. Výsledky vzdělávání zjišťují vyučující hlavně písemnou formou, řádně analyzují chyby a společně se žáky provádějí rozbory. Četnost klasifikace v žakovských knížkách je přiměřená, zejména zápisy z fyziky ale mají malou vypovídací hodnotu – jsou často nekonkrétní (tzv. testy).

Průběh a výsledky vzdělávání a výchovy v předmětech matematika a fyzika jsou dobré.

Průběh a výsledky vzdělávání a výchovy ve skupině předmětů prvouka, vlastivěda a zeměpis

Dlouhodobé plánování vychází z používaných učebnicových řad, které korespondují se vzdělávacím programem. Většina vyučujících sleduje i časovou proporcionalitu jednotlivých tématických celků. Nevhodné několikátýdenní prodlévání u okrajového problému bylo výjimkou. Bezprostřední příprava na hodiny byla pečlivá, ovlivněná mírou dosavadní pedagogické praxe. Dlouhodobý zástup za chybějící řeší vedení školy citlivě a vhodně. V celé výuce je zřetelná absence erudovaného vyučujícího zeměpisu.

Výuku realizuje na 1. stupni celkem 8 pedagogů, pouze 1 nesplňuje podmínky OPZ. Zeměpis vyučují 4, z nich 2 nemají OPZ. Kvalita jednotlivých hodin nebyla na tomto faktu přímo závislá. Věcné a odborné chyby nebo nepřesnosti byly i ve výuce aprobované učitelky, naopak fakta sdělená učitelem bez OPZ byla exaktní a zajímavá. Většinou poskytovali vyučující správné a adekvátní informace přiměřeným způsobem.

Vybavenost pro prvouku je dostačující, učitelky využívají vedle nečetných pomůcek z kabinetu 1. stupně i vhodné pomůcky z kabinetů 2. stupně. Pro vlastivědu pomůcky v kabinetě nejsou, používá se převážně materiál přidělený jednotlivým učitelkám, jejich vlastní pomůcky nebo výpůjčky z 2. stupně. Pro zeměpis jsou k dispozici pouze nástěnné mapy a globusy, žakovských atlasů není dostatek. Obrazový a názorný materiál poskytují pouze učebnice. Tato malá vybavenost nutí učitele improvizovat. Přinášejí někdy vlastní pomůcky, pohlednice, výstřižky nebo informace z internetu. Názornost výuky zeměpisu je malá.

Vnitřní členění hodin mělo standardní strukturu: pojmenování tématu, frontální zopakování předchozí látky, výklad, procvičení a shrnutí se závěrečným hodnocením. Při aktivizujícím použití skupinové výuky bylo patrné, kdy žáci byli tomuto způsobu zvyklí a kdy to bylo pro ně nezvyklou inovací. Vyučující udržovali svou převažující aktivitou žáky v pozornosti, při poklesu zájmu někdy vhodně vřadili chvilku relaxace. Individuální přístup k jednotlivým žákům byl funkční zvláště ve třídách 1. stupně. V celé výuce byla často a většinou vhodně vřazována práce s učebnicí. Okrajově byla nevhodně ponechána učebnice žákům jako jediný zdroj výkladu formou samostudia bez navazující diskuze. Při psaní zápisů na tabuli a do sešitů dbali vyučující zvláště v prvouce na kvalitu a estetičnost projevu, toto pozitivum se v zeměpise neprojevovalo.

V úrovni motivace žáků byly velké rozdíly dané stylem a přístupem jednotlivých učitelů. Zájem dětí byl vždy větší, prokázal-li vyučující zažitou znalost připraveného tématu, dovedl do výuky zapojit vlastní i žakovské zkušenosti a reagovat na dotazy a připomínky. Demotivující bylo naopak nereagování na vyvstalý problém nebo použití ironizující dikce.

Komunikace žáků s učiteli i mezi sebou byla kultivovaná se zřejmou akceptací stanovených pravidel. Prostor pro diskusi a vyjádření vlastního názoru opřeného o argumentaci byl přiměřeně vytvářen v nejnižších třídách, ve vyšších třídách vedla výuka spíše k nekontroverznímu memorování předem dané faktografie.

Při hodnocení v průběhu výuky používali vyučující jak motivačního slovního posouzení okamžitého výkonu, tak i klasifikace se zaznamenáním známky do žakovské knížky. Četnost známkování je podle záznamů ve vlastivědě a zeměpise většinou malá. Při zkoušení se zaměřují učitelé zpravidla na sledování encyklopedických znalostí, méně na pochopení souvislostí a užití problematiky. Při hodnocení učitelé byla patrná snaha po pozitivním přístupu, to vedlo někdy k minimalizaci nároků.

Průběh a výsledky vzdělávání a výchovy ve sledovaných předmětech jsou v souhrnu dobré.

Průběh a výsledky vzdělávání a výchovy ve skupině předmětů přírodověda, chemie a přírodopis

Celoroční plánování vychází z osnov a specifických výchovně-vzdělávacích cílů předmětů. Stručné časově-tematické plány připravují učitelky po předchozí domluvě v metodických orgánech samostatně. V přírodovědě 5. ročníku jsou do plánů zařazena témata kurzu *výchova ke zdraví*, v některých plánech přírodopisu témata laboratorních prací. Promyšleně je zpracován plán pro výuku chemie ve třídě s rozšířenou výukou jazyků. Všechny vyučující v době inspekce vyučovaly v souladu s plány, výjimkou byl posun v laboratorních pracích v souvislosti se stěhováním do nové odborné učebny. Příprava na jednotlivé hodiny byla svědomitá, s promyšleným výběrem pomůcek, metod a forem práce. Stanovené cíle

odpovídaly platným osnovám, ale ne vždy byly přiměřené aktuálnímu stavu jednotlivých tříd. Sledované vyučování respektovalo individuální vzdělávací potřeby žáků.

Na výuce se podílí pět pedagožek. Vyučující chemie a obě učitelky přírodovědy mají OPZ. Ze tří učitelek přírodopisu mají dvě OPZ a jedna má odbornost pro jiné předměty. Jednotlivé učitelky se individuálně lišily ve stylu a metodách práce, částečně i v pojetí předmětu. Výuka byla převážně odborně správná, předávané poznatky systematicky strukturované. Absence OZ v části hodin negativně ovlivnila odbornost výkladu, volbu forem i metodiku vedení laboratorního pozorování živých přírodnin.

Vyučování probíhalo v odborné učebně, v kmenových třídách a v počítačové pracovně. Všechny místnosti působily pěkným estetickým dojmem, jejich úprava byla vzhledem k činnostem a cílům výuky funkční. Ve všech sledovaných hodinách učitelky využívaly kabinetní pomůcky, učebnice i další alternativní zdroje informací. V části hodin byla využita didaktická a počítačová technika. Výběr pomůcek byl převážně vhodný. Psychohygienické podmínky výuky v počítačové pracovně zhoršovalo špatné větrání a hluk z chodby.

Hlavnímu tématu vyučující vždy věnovaly dostatečný prostor. Pozitivem byla promyšlená struktura hodin, různé formy opakování a procvičování, časté problémové otázky, žákovské referáty, důraz na regionální i globální problémy životního prostředí. Ve většině hodin byly zařazeny skupinové žákovské práce při pozorování a úkoly řešené ve dvojicích i ve větších skupinách. Přínos těchto kooperativních metod v několika hodinách byl snížen častými nedostatky v prezentaci práce, poznamenané rozptýlenou pozorností žáků a nedostatkem času. Vyučující řídily výuku tak, že žáci pod stálým vedením objevovali poznatky, vůdčí role učitelek nikdy neustupovala. Náročnost otázek odpovídala znalostem a věku žáků. Při výkladu přírodovědy a přírodopisu se v několika hodinách objevily drobné metodické chyby a odborné nepřesnosti. Při hodině v počítačové pracovně nedokázala vyučující přizpůsobit naplánované metody aktuálnímu stavu třídy. Zápisy do žákovských sešitů byly většinou přiměřeně dlouhé, ale jen někdy s účastí žáků na jejich tvorbě.

Úvodní motivace se převážně omezovala na seznámení s cílem hodiny, ale objevila se i motivace pokusem, referátem, ukázkou pomůcek nebo rozhovorem na zajímavé téma. Pozitivní průběžná motivace vycházela především z obsahu učiva a vlastního zájmu dětí. Přispívaly k ní problémové otázky, pokusy, promítané diapozitivy a vhodně volené příklady z denního života.

Spolupráce mezi učitelkami a žáky byla až na výjimky účinná, jednání vyučujících vždy přiměřené věku žáků. Přirozená autorita učitelek umožňovala pracovat v nestresovém prostředí, přijatelném pro všechny žáky. Negativem bylo nevýrazné vystupování některých žáků, jejich tiché, a často pouze jednoslovné odpovědi. V několika hodinách přírodopisu žáci prokazovali malé vědomosti.

Průběžné hodnocení žákovské práce bylo časté a převážně pozitivní. Pouze některé učitelky vedly žáky k sebereflexi a vhodně využívaly i vzájemné hodnocení žáků. Celkové zhodnocení v závěru hodin probíhalo jen občas.

Průběh a výsledky vzdělávání a výchovy v chemii, přírodopise a přírodovědě jsou dobré.

Průběh a výsledky vzdělávání a výchovy v předmětech dějepis a občanská výchova

Plánování odráží specifika předmětů a koresponduje s osnovami. Příprava na jednotlivé hodiny byla dobře promyšlená, stanovené cíle výuky se dařilo plnit. Učivo navazovalo na předchozí témata. Časové plány jsou vypovídající a obsahují v dějepisě i rozpracované učivo nejnovějších dějin.

Dějepis a občanskou výchovu vyučuje pouze jedna učitelka s OPZ, další vyučující dějepisě nemá OZ, občanskou výchovu vyučují dvě učitelky bez OPZ, což nemělo negativní vliv na

průběh a výsledky vzdělávání v těchto předmětech. Poznatky byly prezentovány srozumitelně a věcně správně.

Při hodinách sledovaných předmětů byly použity učebnice, atlasy, někdy i nástěnné dějepisné mapy, (které nejsou v potřebném množství a kvalitě), vlastní materiály vyučujících a doplňková literatura.

Organizace výuky spočívala v úvodním frontálním opakování, probírání nové látky, dialogu učitelek se žáky a závěrečném shrnutí. Střídaly se ústní a písemné činnosti, ojediněle byla zařazena skupinová práce. Menší pozornost věnovaly učitelky relaxaci žáků a individuálnímu přístupu k nim.

Motivace nebyla vždy dostatečně účinná. Žáci byli za svou snahu někdy chváleni, případně povzbuzováni motivující známkou. Úspěšněji se dařilo motivovat v méně početných specializovaných třídách.

Z průběhu sledovaných hodin je zřejmá příznivá atmosféra, vzájemná komunikace je založena na společně utvářených a dodržovaných pravidlech. Uplatnění nacházeli mnohdy jen průbojnější jednotlivci, kteří častěji komunikovali s učitelkami a někdy s ostatními žáky.

Žáci byli převážně hodnoceni za dílčí znalosti a jejich klasifikace měla veskrze motivační charakter. Hodnocení se vyznačovalo věcností, objektivitou a přiměřeností. V obou sledovaných předmětech odpovídal počet známek v žákovských knížkách období školního roku.

Průběh a výsledky vzdělávání a výchovy v předmětech dějepis a občanská výchova jsou dobré.

Průběh a výsledky vzdělávání a výchovy v hudební výchově

Výukové cíle odpovídaly aktuálnímu stavu jednotlivých tříd a v průběhu vyučování byly průběžně konkretizovány. Příprava vyučujících na sledované vyučování byla kvalitní, vychází z dlouhodobého plánování. Pedagogové respektovali individuální vzdělávací potřeby žáků, zohledňovali jejich přirozené schopnosti i věkové zvláštnosti.

Předmět je vyučován v 1. – 3. ročníku třídními učiteli, z nichž jeden nesplňuje podmínky OPZ. Ve 4. - 9. ročníku realizuje výuku kvalifikovaný, mimořádně fundovaný pedagog. Vzhledem k úvazkům a rozvrhovým možnostem bylo vzdělávání sledováno pouze u tohoto pedagoga v různých ročnících a u jedné učitelky ve 2. ročníku. Oba mají nejen vztah k učitelské profesi a k předmětu, ale také značnou schopnost rozvíjet hudebnost žáků.

Ke vzdělávání slouží nejčastěji odborná učebna vybavená vhodně uspořádaným nábytkem s mimořádně podnětnou výzdobou. Na žákovských stolicích mají žáci k dispozici malé elektronické klávesové nástroje, ty při výuce efektivně využívali. Kromě toho je k dispozici klavír, rytmické nástroje apod. Celkové vybavení zahrnuje i kvalitní audio a video techniku včetně počítačového propojení a umožnilo příkladnou kvalitu výuky předmětu. Vyučování v nižších třídách na 1. stupni probíhá v kmenových třídách, vyučující mají k dispozici standardní množství pomůcek. Ve sledované hodině byla mimo jiné využita jako doprovodný nástroj kytara. Škola disponuje na obou stupních platnými učebnicemi s navazujícími poslechovými řadami CD i vhodnými alternativními materiály.

Struktura jednotlivých hodin umožňovala žákům zapojit se do různých hudebních činností, které podporovaly všestranný rozvoj jejich hudebnosti. Jejich vlastnímu zpěvu obvykle předcházela dechová, případně hlasová cvičení. Metody i formy byly účelně zvoleny a střídány, podporovaly aktivitu žáků.

Žáci byli průběžně motivováni atraktivitou, někdy i pestrostí činností, které přijímali se značným zájmem. Pouze výjimečně, při déletrvajícím a ne zcela jednoznačném výkladu nového učiva s navazujícím poslechem, působila činnost poněkud stereotypně. Využívání

znalostí a zkušeností žáků, stejně jako příkladný vlastní hudební projev vyučujících, vedení k vyjádření pocitů z poslechu hudebních ukázek, atp. vedly k výrazné snaze o co nejlepší společnou hudební činnost. Zařazování mezipředmětových souvislostí a návaznost na zkušenosti z praxe dotvářely žákům vhodný prostor pro sdělení jejich názorů.

Ve všech sledovaných hodinách panovala příznivá atmosféra, žáci byli povzbuzováni způsoby vhodnými k jejich věku a ke spontánnosti projevu. Pravidla komunikace byla zřetelná, odrážela kladný vztah k vyučovanému předmětu i vzájemnou toleranci. Verbální i neverbální projev pedagogů byl na vysoké úrovni.

Průběžné hodnocení bylo převážně pozitivní. Vedení k sebekontrolě a ke vzájemnému posuzování výkonů bylo součástí všech sledovaných hodin. V jejich závěru bylo zařazeno celkové hodnocení, často i jednotlivců, někdy v součinnosti se žáky.

Průběh a výsledky vzdělávání v předmětu hudební výchova jsou vynikající.

Průběh a výsledky vzdělávání a výchovy v praktických činnostech v 6. – 9. ročníku

Pro dlouhodobé plánování předmětu není ve škole ustaven žádný metodický orgán, pedagogové nezpracovávají časově-tematické plány. Spolupráce mezi nimi probíhá pouze v případě, že vyučují skupiny žáků ze stejné třídy. Vedení školy se plánováním výuky praktických činností nezabývá. Nekoordinovaná výuka není zárukou dobré návaznosti, a to hlavně při změně vyučujícího. V tomto roce pedagogové realizují témata, pro která jsou ve škole materiální a prostorové podmínky a která odpovídají jejich schopnostem. V předmětu se vyučuje převážně tematický celek *práce s počítačem*, v menší míře celky *provoz a údržba domácnosti a pěstitelství*. V rozporu s platnými osnovami jsou ale do výuky zařazena i témata z jiných předmětů (výtvarné techniky).

Předmět zajišťují tři pedagogové, dva s odpovídající kvalifikací, jedna učitelka má pouze OZ

Pro zařazené tematické celky je velmi rozdílné materiální vybavení. Výuka celku *práce s počítačem* ve dvou počítačových pracovnách je zabezpečena dostatkem počítačů i počítačových programů, při výuce *provoz a údržba domácnosti a pěstitelství*, které probíhají v kmenových třídách, vyučující zajišťuje pomůcky z vlastních zdrojů.

Výukové cíle sledovaných hodin byly stanoveny reálně, odpovídaly počtu žáků ve skupinách a probírané učivo navazovalo na předcházející. Pedagogové výuku strukturovali do několika částí, hlavnímu tématu věnovali dostatek času. V souladu se specifickými cíli předmětu žáci získávali nové dovednosti. Problémem je rozsah činností při práci s počítačem, kdy si žáci musí zapamatovat příliš mnoho poznatků. To se odráží v klasifikaci předmětu, kde se vyskytuje i hodnocení prospěchu *dostatečný* (např. i u žáka, který byl v loňském roce klasifikován stupněm *výborný*).

Žáci pracovali jednotlivě (*práce s počítačem*) nebo ve skupinách (*údržba a vedení domácnosti*), vyučující respektovali jejich individuální tempo.

Pedagogové se snažili žáky vhodně motivovat k činnostem, jejich práci sledovali, radili jim i pomáhali. To se lépe dařilo v počítačových pracovnách než ve sledované výuce *provoz a údržba domácnosti* ve třídě, kde byla skupinová práce žáků provázána hlukem.

V hodinách panovala neutrální atmosféra. Zlepšovalo ji vstřícné a klidné vystupování vyučujících při práci na počítačích, zhoršovala ztížená možnost větrání a hluk doléhající z chodby a sousední třídy. Pracovní atmosféru při vyučování v běžné třídě negativně ovlivňoval nejen nepřiměřený hluk žáků ve skupinách, ale i učitelka, která je překřikovala.

Ve sledovaných hodinách nebyli žáci hodnoceni, dostávali jen neurčité průběžné pochvaly. Hodnocení v žákovských knížkách je zaznamenáváno jen zřídka.

Průběh a výsledky vzdělávání v praktických činnostech jsou dobré.

Průběh a výsledky vzdělávání a výchovy v tělesné výchově

Plánování výuky je promyšlené a efektivní. Zohledňuje specifika předmětu. Stanovené cíle odpovídaly aktuálním možnostem žáků, učivo navazovalo na předcházející témata.

Výuku zabezpečují kromě třídních učitelů na 1. stupni také další dvě vyučující na 1. stupni, jedna učitelka zajišťuje výuku jen na druhém stupni školy. Celkově nesplňují 3 z nich podmínky OPZ. Na kvalitu vyučování to ale nemělo negativní vliv. Všechny učitelky se zodpovědně připravily a interpretovaly učivo odborně správně.

Výuka probíhala v běžně zařízených a vybavených tělocvičnách. Účelně se uplatnila řada pomůcek a náradí. Prostory pro cvičení byly světlé a upravené.

Učitelky vhodně uspořádaly a řídily činnosti. Žáci byli aktivní, cvičili se zájmem a chutí individuálně, ve dvojicích, různě početných skupinách i týmech, v závislosti na organizaci a charakteru činnosti. Bylo patrné, že jsou zvyklí spolupracovat a ctít fair play. Pedagožky zajišťovaly bezproblémový průběh učení srozumitelným vysvětlením pravidel, v odůvodněných případech bezchybně předváděly cviky a stanovily ke cvičení dopomoc (např. přeskok). Taktně upozorňovaly na chyby a opravovaly je. Žáci se bezprostředně a vstřícně snažili o nápravu. Ve sledované výuce se zdarem zvládali nácvik míčových her, cvičení na náradí, s různými pomůckami, úspěšně se vypořádali s atletickou disciplínou, pro kterou učitelka vytvořila v tělocvičně vhodné podmínky. Tempo výuky odpovídalo zjevně i dětem méně fyzicky zdatným. Zátěž vhodně střídalo uvolnění.

Ve všech hodinách účinně fungovala zpětná vazba. Jednotliví žáci i týmy získávali průběžné informace o své úspěšnosti, učitelky často chválily a oceňovaly i malé pokroky v učení. Výjimečně motivovaly i známkou.

Každá vyučující si vyhradovala okamžiky, kdy probíhal rozhovor, někdy i diskuse se žáky k průběhu a výsledkům činností. Děti se jich rády účastnily a rozvíjely tak svou komunikativní dovednost.

Následně po cvičení učitelky hodnotily jeho úspěšnost, eventuálně i kvalitativní posun jednotlivců nebo třídy. Pozitivem bylo, že se do hodnocení průběhu a výsledků tělovýchovných aktivit zapojovali žáci. Okrajově bylo zaznamenáno i sebehodnocení.

Rezervou v oblasti hodnocení je zjištěné nezaznamenávání podkladů pro klasifikaci předmětu v žákovských knížkách některých tříd.

Průběh a výsledky vzdělávání v předmětu tělesná výchova jsou vynikající.

Výsledky vzdělávání zjišťované školou

Škola pravidelně zjišťuje a hodnotí výsledky vzdělávání v matematice a českém jazyku (zejména na 2. stupni) prostřednictvím srovnávacích písemných prací, které připravují a vyhodnocují jednotlivé předmětové komise. Pedagogové pravidelně připravují žáky k účasti v soutěžích vyhlašovaných MŠMT i jinými subjekty. Výrazných úspěchů žáci dosahují v rámci obvodu zejména v matematické olympiádě a *Pythagoriádě* (1. místa), olympiádách z anglického i německého jazyka (3. místa). Ze sportovních soutěží to jsou *Zátokova štafeta*, turnaje ve florbalu a minifotbalu, Běh osvobození, Sportovní den MČ Praha 9 atp. Systematické zjišťování výsledků vzdělávání v dalších předmětech, či sledování výkonnosti žáků v tělesné výchově, jejich porovnávání ve škole nebo s jinými školami nebylo zaznamenáno. Vedení školy se vnitřní evaluací sice zabývá, celkový systém ale není písemně zpracován, částečně je zřejmý z výroční zprávy o činnosti školy.

Průběh vzdělávání a výchovy má celkově dobrou úroveň.

HODNOCENÍ SOUČÁSTI ŠKOLY

Průběh a výsledky výchovně-vzdělávací činnosti ve školní družině

Školní družina (dále ŠD) má provozní dobu od 6:30 do 7:30 a od 11:40 do 17:00.

Organizace jejího chodu je vhodně popsána v *Řádu školní družiny* a ve *Vnitřním řádu školní družiny* v návaznosti na provozní podmínky školy.

Oba materiály zaznamenávají způsob přihlašování a odhlašování dítěte, pravidla úhrady předepsaných plateb za pobyt, organizaci přechodu žáků ze tříd do oddělení i postup při nevyzvednutí žáka rodičem v určené době. *Kompetence vychovatelek* jsou jasně vymezeny v podrobných pracovních náplních. Dalšími povinnostmi je pověřena jejich vedoucí, která zodpovídá za plnění koncepčních záměrů v této součásti školy. Mimo jiné zajišťuje kontakt s vedením školy, účastní se jednání pedagogických rad, zodpovídá za včasné předávání informací směrem k rodičům, provádí kontrolu.

Dokumentace (přehledy výchovně-vzdělávací práce, záznamy o docházce a zápisové lístky) je vedena pečlivě. Průkazně zachycuje rozvrh zaměstnání, jejich obsah, aktuální počty žáků v odděleních, požadavky rodičů k příchozím a odchodům dětí i další významné údaje.

Roční i aktuální týdenní plánování v rámci ŠD je promyšlené a efektivní, sleduje výchovné i vzdělávací cíle. Kromě plánů oddělení, které jsou odlišné, se vychovatelky a děti setkávají i na plánovaných společných akcích.

Stanovené cíle byly v jednotlivých skupinách přiměřené věku i možnostem dětí. Všechny vychovatelky se na činnosti svědomitě připravily a bezproblémově je organizovaly a řídily. Spontánnímu projevu žáků (společenské hry, práce s papírem, u starších dětí četba) i koordinovaným aktivitám (masopustní karneval, práce s textem) předcházelo stanovení bezpečnostních pravidel. Děti byly často podněcovány k uvědomění si smyslu nebo přínosu činnosti a k jejich pojmenování. Široký prostor pro seberealizaci s chutí využívaly. Vychovatelky byly v roli poradců a snažily se v souladu s plánem maximálně respektovat jejich různé zájmy a potřeby.

Ve výchovně-vzdělávacím procesu bylo patrné, že děti mají příkladné hygienické návyky (mytí rukou, čištění zubů po jídle), že dokáží spolupracovat (činnost ve školní jídelně) a znají přiměřeně věku základní společenská pravidla (pozdrav, vzájemná ohleduplnost, smysl pro řád a pořádek). Pitný režim byl zajištěn.

V odděleních panovala zásluhou všech vychovatelek příznivá a nestresující atmosféra. Projevovaly velkou míru empatie a bylo patrné, že svoji práci vykonávají s chutí. Děti průběžně získávaly informace o své úspěšnosti, byly motivovány pochvalou a oceněním i malého pokroku.

K hodnocení výsledků aktivit docházelo průběžně i v jejich závěru, někdy se na něm podílely i děti.

Průběh a výsledky výchovně-vzdělávací činnosti ve školní družině jsou vynikající.

TEMATICKÁ ZJIŠTĚNÍ

Realizovala se tematicky zaměřená inspekce *Výuka německého jazyka v základních a středních školách*.

DALŠÍ ZJIŠTĚNÍ

Zřizovací listina je v souladu s Rozhodnutím o zařazení do sítě škol, předškolních zařízení a školských zařízení.

Škola se podílí na pilotním projektu s názvem *Reedukace a kompenzace vývojových poruch učení u žáků mladšího školního věku*. Tento projekt kromě jiného obsahuje srovnání vědomostí při aplikaci pravopisných jevů v českém jazyce u žáků se SVPU a žáků bez SVPU. Projekt byl za 1. pololetí letošního školního roku vedením školy kladně vyhodnocen a bylo rozhodnuto, že se v realizaci bude pokračovat i ve 2. pololetí.

VÝČET DOKLADŮ, O KTERÉ SE INSPEKČNÍ ZJIŠTĚNÍ OPÍRÁ

1. Rozhodnutí o zařazení do sítě škol, předškolních zařízení a školských zařízení vydané Školským úřadem Praha 9 pod Č. j. 04/99/ŠÚ s účinností od 1. září 1998
2. Zřizovací listina vydaná na základě usnesení Zastupitelstva MČ Praha 9 č. 317/Z/01 ze dne 19. června 2001 (včetně dvou dodatků)
3. Jmenovací listina ředitelky školy vydaná dne 12. června 2001 Odborem školství MHMP Č. j. SKU – 07/429/01 s účinností od 21. června 2001
4. Podkladová inspekční dokumentace
5. Povinná dokumentace školy ve smyslu § 38a části b) – g) zákona č. 29/1984 Sb., o soustavě základních škol, středních škol a vyšších odborných škol (školský zákon), ve znění pozdějších předpisů, vztahující se k hodnocení činnosti školy
6. Učební plány za školní roky 2002/2003 a 2003/2004
7. Učební plány tříd letošního 9. ročníku (od 6. ročníku)
8. Výroční zpráva o činnosti školy za školní rok 2002/2003
9. Vnitřní dokumentace vedení školy, metodických orgánů a výchovných poradců
10. Výběr žakovských písemností – sešity, písemné práce, žakovské knížky
11. Statistické výkazy Škol (MŠMT) V 3-01 o základní škole a V 3a-01 o speciálních školách a specializovaných třídách podle stavu k 30. září 2003
12. Hospitační záznamy ČŠI
13. Personální dokumentace pedagogických pracovníků - doklady o vzdělání
14. Zápis z jednání s ředitelkou školy o zjištěných skutečnostech ze dne 1. března 2004
15. Inspekční zpráva čj. 010 427/01-5116, signatura oa9cu123, ze dne 11. května 2001

ZÁVĚR

Personální podmínky vzdělávání a výchovy pozitivně ovlivňují osobnostní dispozice a pedagogická erudice některých vyučujících. Svým demokratickým přístupem a schopností motivovat pracovníky vytváří ředitelka školy celkově optimální podmínky. Organizace činností má však dílčí rezervy, které se týkají zejména oblasti plánování, kontrolního systému a vnitřní evaluace. Informační systém směrem k učitelům, rodičům i žákům je funkční. Na kvalitní úrovni je výchovné poradenství, včetně prevence nežádoucích jevů.

Materiálně-technické podmínky vzdělávání a výchovy umožňují realizovat zvolený vzdělávací program a odpovídají finančním možnostem školy. Výrazným pozitivem je prostorové využití budovy a získání několika grantů pro zlepšení materiálního vybavení (sportovní areál, keramická dílna, knihovna). Rezervy jsou ve vybavenosti školy pro některé předměty (např. zeměpis) a v častějším využívání stávajících pomůcek. Nadstandardní vybavení má škola zejména pro práci se žáky se SVPU.

Vzdělávací program je realizován s dílčími nedostatky, zejména v oblasti plnění učebních plánů. Frontální vyučování oživovali někteří pedagogové kooperativními formami. Aplikované metody byly někdy málo účelné a nevedly k efektivnímu naplňování zvolených cílů. Sledovaná výuka měla většinou průměrnou úroveň, nadprůměrné bylo vzdělávání v českém jazyku, vynikající v hudební a tělesné výchově. Úroveň části výuky snižovalo podceňování motivace a hodnocení žáků. Vztahy mezi pedagogy a žáky jsou založeny většinou na vzájemné důvěře a respektu. Individuální vzdělávací potřeby žáků byly zohledňovány.

Výchovně-vzdělávací aktivity školní družiny navazují na činnost školy. Vychovatelky je realizují tak, aby prohloubily zájmy žáků a podílely se na jejich harmonickém rozvoji. Školní družina plní své poslání, její práce je příkladná.

Při porovnání s předchozí inspekci je třeba konstatovat, že předmět inspekční činnosti byl nyní podstatně rozsáhlejší, týkal se téměř celé oblasti vzdělávání a výchovy. Škola prošla zásadními personálními změnami a její nové vedení se snaží postupně, s různou mírou úspěšnosti, o kvalitativní posun. Pozitivně se změnilo celkové klima školy. Pedagogové využívají při vyučování častěji kooperativní techniky, k patrnému zlepšení došlo ve výuce českého jazyka i praktických činností. V některých oblastech řízení jsou však ještě zjevné rezervy.

Složení inspekčního týmu a datum vyhotovení inspekční zprávy

Razítko

Vedoucí týmu	Mgr. Věra Vítová	V. Vítová v. r.
Členové týmu	Mgr. Josef Černý	Josef Černý v. r.
	RNDr. Jitka Loubová	J. Loubová v. r.
	Mgr. Lumír Sokol	Lumír Sokol v. r.
	Mgr. Boris Tvarůžek	B. Tvarůžek v. r.

Další zaměstnanci ČŠI Ing. Karel Bina
Jitka Koutová
Ing. Alexandr Stojanov

V Praze dne 30. března 2004

Datum a podpis ředitelky školy stvrzující převzetí inspekční zprávy

Datum převzetí inspekční zprávy: 1. dubna 2004

Razítko

Ředitelka školy, nebo jiná osoba oprávněná jednat za školu

Titul, jméno a příjmení

Podpis

RNDr. Věra Cyprichová, ředitelka školy

Věra Cyprichová v. r.

Dle § 19 odst. 7 zákona č. 564/1990 Sb., o státní správě a samosprávě ve školství, ve znění pozdějších předpisů, může ředitel školy podat připomínky k obsahu inspekční zprávy České školní inspekci do 14 dnů po jejím obdržení na adresu pracoviště vedoucího inspekčního týmu, tj. Česká školní inspekce, Pražský inspektorát, Arabská 683, 160 66 Praha 6. Připomínky k obsahu inspekční zprávy se stávají její součástí.

Hodnotící stupnice:

Stupeň
Vynikající
Velmi dobrý
Dobrý
Vyhovující
Nevyhovující

Další adresáti inspekční zprávy

Adresát	Datum předání/odeslání inspekční zprávy	Podpis příjemce nebo čj. jednacího protokolu ČŠI
Příslušný orgán státní správy odbor školství MHMP Učňovská 1/100, 190 00 Praha 9	2004-04-19	01 0098/04-5153
Městská část Praha 9 Sokolovská 324, 190 00 Praha 9	2004-04-19	01 0098/04-5153
Rada školy při ZŠ Litvínovská 600 k. r. RNDr. Marty Koničkové Litvínovská 600, 190 00 Praha 9	2004-04-19	01 0098/04-5153

Připomínky ředitelky školy

Datum	Čj. jednacího protokolu ČŠI	Text
---	---	Připomínky nebyly podány.